

CSÍKRÁKOS TÉRGAZDASÁGI ÖSSZEFÜGGÉSEINEK VIZSGÁLATA A FEJLESZTÉSI LEHETŐSÉGEK TÜKRÉBEN

ANALYSIS OF THE ECONOMIC COHERENCES OF CSÍKRÁKOS IN THE HEART OF DEVELOPMENT OPPORTUNITIES

BARTHA ZOLTÁN – NÉMEDINÉ KOLLÁR KITTI – PÉLI LÁSZLÓ

Szent István Egyetem, Gödöllő, Magyarország

barthazoly@yahoo.com, kollar.kitti@gtk.szie.hu, peli.laszlo@gtk.szie.hu

Összefoglalás

Mind Romániában, mind pedig Magyarországon elmondható, hogy az egyes térségek és települések a globalizálódó világban rendkívül sokrétű társadalmi-, és gazdasági kapcsolatok rendszerében működnek. Ahhoz, hogy a különböző települések kapcsolódni tudjanak a globális társadalmi-gazdasági rendszerekbe, meg kell határozni szerepüket, helyüket és jövőjüket a kapcsolati hálóban, így definiálniuk kell egyedi fejlődési irányukat. Véleményünk szerint egy település polgárainak életminőségét, a település vonzerejét jelentős, meghatározó mértékben javítja, ha a községnek láthatóan is „gondos gazdája van”. Jelen tanulmányban célul tűztük ki, hogy dióhéjban bemutassuk Csíkrákos főbb térgazdasági összefüggéseit, feltérképezzük a jelenlegi gazdasági és társadalmi helyzetet, illetve SWOT analízis segítségével világítunk rá a jelenlegi gazdasági, illetve társadalmi tendenciákra. A tanulmány végét javaslatok megfogalmazásával zárjuk, amelyek megvalósításával a település pozitív irányú elmozdulást mutathat.

Kulcsszavak: Csíkrákos, településfejlesztés, SWOT analízis, kérdőívezés, turisztikai attrakciók

JEL kód: R11

Bevezetés

Napjainkban elmondható, hogy a településfejlesztés egy több lépcsős, több szereplős hosszú ideig tartó folyamat, ahol a lakosságnak meghatározó szerepet kell biztosítani. A fejlesztési terveknek illeszkedni kell az országos, a regionális, illetve a megyei tervekhez, illetve készítésük során alkalmazkodni kell a környező települések terveihez, illetve figyelembe kell venni az Európai Unió elvárásokat és előírásokat. A fejlesztési tervek kölcsönhatásban vannak a település

szerkezeti tervével, a település terület-felhasználási és szabályozási terveivel (Fábián, 2011). Véleményünk szerint fontos, hogy lakóhelyünket, a települést, ahol élünk fejlesszük és ehhez konstruktív javaslatokat is fogalmazzunk meg. Kutatásunk alapvető motivációját az adta, hogy szerettünk volna egy olyan javaslatcsomagot kidolgozni Csíkrákos település számára, amely a jövőbeni pozitív irányú elmozdulást elősegítheti. Vizsgálatunk alapját Csíkrákos település térgazdasági összefüggései és a jelenlegi gazdasági- és társadalmi tendenciái adják. Ennek következtében a tanulmány első felében dióhéjban bemutatjuk a település általános jellemzőit, főként a Nemzeti Statisztikai Intézet 2017-ben elérhető adataira támaszkodva. Csíkrákos település Romániában, a Csíki-medencében, a Rákos patak mellett fekszik. Jelenleg az 1160 lakosának 99,5%-a székely-magyar. Erdély keleti részén, a Csíki havasok hegyvonulata és a Hargita hegylánca által körül zárt Csíki-medencében, annak is a felső felében helyezkedik el. Csíkszeredától, a megyeközponttól 10 km-re északra, Gyergyószentmiklóstól 44 km-re délre (1. ábra).

1. ábra: Csíkrákos földrajzi elhelyezkedése

Forrás: <https://hu.wikipedia.org/wiki/>

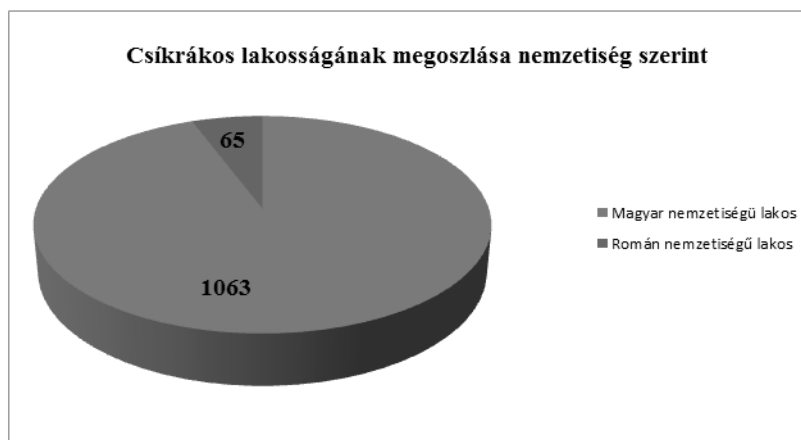
Ha a település szerkezetét figyeljük meg, akkor elmondható, hogy egységes és eléggé tömör, nagyjából az Olt bal partján terül el. A település szélén halad el az úgynevezett „székely Körvasút”, a Brassó–Madéfalva–Déva vonal, amelynek az itteni – Madéfalva és Gyergyószentmiklós közötti – szakaszát 1907 decemberében adták át a forgalomnak, bekapcsolva ezzel Madarast az országos vasúti hálózatba (<https://hu.wikipedia.org/wiki/Cs%C3%ADkr%C3%A1kos>).

A település történelmi múltját illetően keletkezése a XII. század végére, a székelység letelepedésének idejére tehető. Ebben az időszakban és a későbbi századok-

ban Rákos vezető szerepet játszott Csík társadalmi életében, megelőzve Somlyót és Csíkszeredát. Ez utóbbiak térhódításával egyidőben Rákos jelentősége egyre kisebb lett. A falu neve sok változatban szerepelt a középkori dokumentumokban. Írták 1332-ben Rakus, 1333-ban Batus, 1463-ban Rakws, 1567-ben Rákosffalwa, 1602-ben Rákos, 1905-ben Csíkrákos változatban (Császár, 2003). Kezdetben egységes katonakötelességet viselő szabadrendű község, akárcsak a többi határmenti település Csíkban, amely a XVI század folyamán bomlott fel a feudalizmus megszilárdulásával egyidőben. Bethlen Gábor és I. Rákóczi György korában a település jólétben élt, fejlődött. Ezt bizonyítja az 1634-es katonai seregszemle, amely csak a szabadrendűeket vette számba, és így is 123 katonacsaládot lajstromoz. A XVII. század csapásait a falu a XVIII század közepére kiheverte, így a népességyarapodás felgyorsult (Császár, 2003). Közigazgatásilag a településhez tartozik a szomszédos Göröcsfalva is. A két település közös templommal rendelkezik, amely Göröcsfalván található.

Csíkrákos bemutatása a statisztikai adatok tükrében

Csíkrákosnak 1128 lakosa van (2011-es népszámlálási adatok szerint), ebből 1063 magyar nemzetiségű. Az egyesített községnek, amely magába foglalja Göröcsfalvát is, összesen 1607 lakosa van. Az Anyanyelvi felmérés szerint a faluban 1128 magyar, 65 román lakik. A faluban élő roma lakosság románnak vallotta magát, ezért nincs pontos adat létszámukról (Nemzeti Statisztikai Intézet, RPL_2014). A 2. ábrán is jól látható, hogy Csíkrákos nagyrésze magyar anyanyelvű, ez észlelhető a vallási hovatartozás adataiban is, ugyanis a lakosság 94,2%-a római katolikus. Ahogyan az jellemző az Erdélyi települések többségében, itt is megfigyelhető a katolikus vallás nagymértékű jelenléte.

2. ábra: Csíkrákos lakosságának megoszlása nemzetiség szerint

Forrás: saját szerkesztés, 2017.

A település kialakulásának időszakára vonatkozó dokumentumok hiánya ellenére a falu székely település volt, ami sosem képezte vita tárgyát. A hagyomány, a történelmi utalások, a székelyeket megillető közösségi szabadságjogok itteni érvényesülése mind azt igazolják, hogy Csíkrákos szerves részét képezte a székelységnek, a csíki székelyek e vidéken való letelepedésének kezdetétől (Császár, 2003).

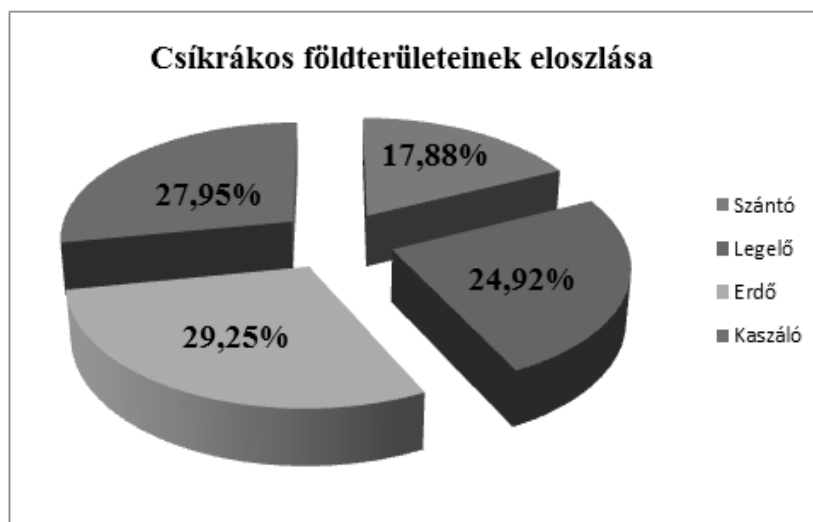
1. táblázat. Csíkrákos lakossága korcsoportos eloszlás szerint 2009-2013

	lakosok száma (fő)				
Életkor	2009	2010	2011	2012	2013
0-19	326	331	322	314	309
20-64	655	640	653	649	642
65 felett	251	247	234	223	177
Összesen	1232	1218	1209	1186	1128

Forrás: Nemzeti Statisztikai Intézet, RPL_2014, saját szerkesztés, 2017.

A táblázatban felsorolt adatok alapján megfigyelhető, hogy a falu lakosságának többsége 20-64 éves korhatár között helyezkedik el, tehát a gazdaságilag aktív korcsoport jelenléte figyelhető meg. Az évek során a lakosság száma egyre csökken, amely 2013-ra 1128 lakost jelentett. A gazdasági tevékenységeket illetően Csíkrákos lakosságának nagy része mezőgazdasággal foglalkozik, főleg állattenyésztéssel, az állatok számára megtermesztik a takarmánynövényeket, majdnem minden gazdaságban a család ellátására megtermesztik a zöldségfélét és kevés gyümölcsöt. Az utóbbi évek tendenciái azt mutatják, hogy folyamatosan egyre több helybeli személyt foglalkoztat a turizmus, megélhetést biztosít a falusi vendéglátás, hagyományos módszerrel előállított termékek forgalmazása (GÓBÉ termékek). Emellett a lakosság nagy része munkahelyen is dolgozik, legtöbben Csíkszeredában, többnyire minimálbérért, a faluban pedig nagyon kevés a munkahely. A Csíkrákoson 2012-ben alkalmazottak száma 127 személy volt, a bejegyzett munkanélküliek száma 2013 januárjában 81 személy, míg 2014 februárjában 97 személy. A munkanélküliek száma az adatok szerint folyamatosan növekszik (Populația stabilă pe județe, municipii, orașe și localități componente la RPL_2014).

A 3. ábra mutatja, hogy a Csíkrákoson milyen arányban oszlanak meg a földterületek a mezőgazdasági hasznosítás alapján.

3. ábra: Csíkrákos mezőgazdasági területeinek eloszlása

Forrás: saját szerkesztés, 2017.

Legnagyobb arányt, a 29,25 %-ot az erdő típusú hasznosítás, illetve 27,95 %-ot jelentő legelő hasznosítás képviseli. A helyi önkormányzat adatai alapján hatékonyabb földművelése és termény hozam növelése érdekében a gazdák társulásokat és közbirtokosságot alapítanak. A növénytermesztésen túl az állattenyésztés is jelen van a településen, melyet alátámaszt az a tény is, hogy feltételezhetően Csíkrákoson is a magyar erdélyi szürke fajta volt az elterjedt. Szívósságával és félszilaj állattartásba beilleszkedett, de jól lehetett hasznosítani igásállatként is, amikor a föld szántása valamelyest könnyebbedett. A tehének tartásáról bővebb feljegyzés található az 1619-es összeírásban, ekkor Csíkszék gyalogospuskásainak teheneit és más állatait vették számba. 1850-ben Felcsíkon 6042 szarvasmarhát tartottak. 2005-ös számbavételkor Csíkrákoson 824 szarvasmarhát tartottak nyilván (Populația stabilă pe județe, municipii, orașe și localități componente la RPL_2014).

A mezőgazdasági tevékenységeken túli gazdasági tevékenységeket a településen jelenleg is működő vállalkozások rövid bemutatásával szeretnénk demonstrálni, amelyek a helyben élő lakosság számára biztosítanak mindennapi megélhetést:

1. D.D. MOBIL TRANS SRL: 1994-ben alapították. Tömör fűrészárút dolgoznak fel, főként nyílászárókat készítenek, szállítanak és szerelnek. Foglalkoztatottak száma: 13 fő.

2. CSEREKERT SRL: 1995-ben alapították. Faluturizmussal, vendéglátással foglalkoznak. Foglalkoztatottak száma: 10 fő (évszakonként változó).

3. MONT FORT SRL : 1995-ben alapították. Fakitermeléssel és feldolgozásával foglalkozik. Alkalmazottak száma 1 fő.
4. TRI PRODLEMN SRL: 2008-ban alapították. Natúr faanyagból készítenek bútorokat. Alkalmazottak száma 4 fő.
5. BARFER TOURISM SRL: 2005-ben alapították. Építkezési anyagok szállításával foglalkozik. Alkalmazottak száma 1 fő.
6. AUTO TUNNING SRL: 2007-ben alapították. Autóalkatrészek forgalmazásával és értékesítésével foglalkoznak. Alkalmazottak száma 2 fő.
7. ORGONA COM SRL: 1993-ben alapították. Virágkötéssel és értékesítéssel foglalkoznak. Alkalmazottak száma 2 fő.
8. PRESTO CONST SRL: 2005-ben alapították. Építkezési munkálatok kivitelezésével foglalkozik. Alkalmazottak száma 3 fő.
9. ANTAL INFOR SRL: 2009-ben alapították. Számítógépes munkálatok, weboldal szerkesztés. Alkalmazottak száma 1 fő.
10. GABI UNIVERS SRL: 1992-ben alapították. Vasárúk, üvegárúk, festékek forgalmazásával és értékesítésével foglalkozik. Alkalmazottak száma 19 fő.
11. FODOR KOSZ SRL: 2003-ban alapították. Élelmiszerek értékesítésével foglalkozik. Alkalmazottak száma 3 fő.
12. AUTOPLASTCOM SRL: 1991-ben alapították. Autó javítással, bádoggossággal, festéssel foglalkozik. Alkalmazottak száma 2 fő.
13. GENERAL HOUSE TECH SRL: 2004-ban alapították. Építkezési munkálatok kivitelezésével foglalkozik. Alkalmazottak száma 5 fő.
14. PIRAMIS BOGATH SRL: 2004-ben alapították. Faluturizmussal foglalkoznak. Foglalkoztatottak száma: 9 fő.
15. GRAFIRKA TYPE SRL: 2009-ben alapították. Nyomdai munkálatokkal foglalkoznak. Foglalkoztatottak száma: 1 fő (www.risco.ro)

A település infrastruktúráját tekintve fontos kiemelni, hogy rendelkezik elektromos árammal, amelyet az Electrica cég biztosít. Csíkrákoson elérhető a mobil hálózat is, több szolgáltató van jelen, ilyen az Orange, Cosmote és a Vodafone, továbbá rendelkezik fix telefonos-, internet- hálózattal, melyeket a Romtelecom szolgáltat, kábeltévé bekötési lehetőséggel, amelyet az UPC biztosít, vízhálózattal, amelyet a Harvíz szolgáltató. A települési infrastruktúra kapcsán meg kell említeni, hogy folyamatban van a csatornahálózat kiépítése, a faluból a háztartási hulladékot egy hónapban kétszer szállítják el, azonban hiányosságként jelenik meg, hogy 2017-ben még nincs vezetékes gáz Csíkrákoson. Az utóbbi években a település életében egyre nagyobb szerepet tölt be a turizmus, főként a falusi turizmus nyújt keresetkiegészítési

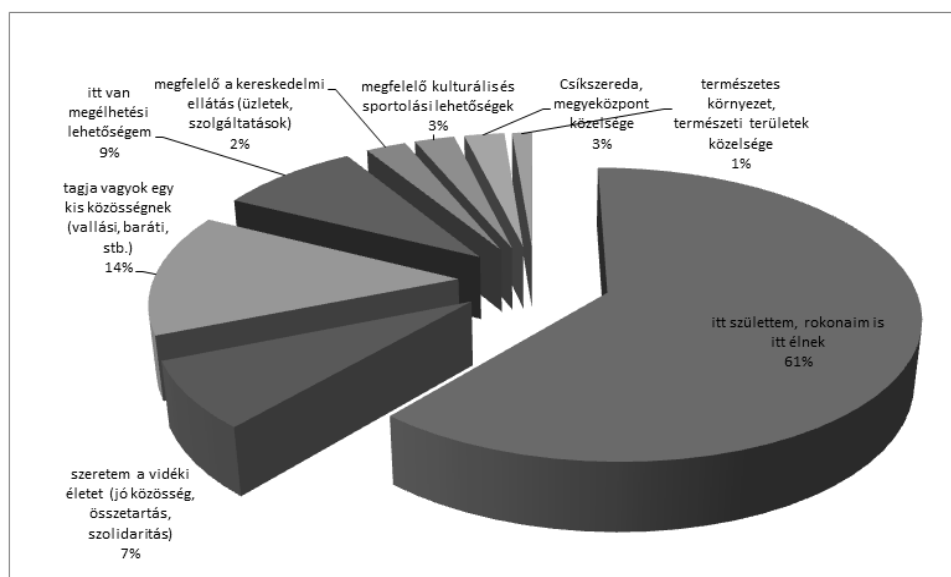
lehetőséget a csíkrákosiak számára. A rendelkezésre álló turisztikai attrakciókat tekintve a Madarasi Hargita kiemelendő, amely a Hargita-hegység és Székelyföld legmagasabb hegycsúcsa, egy egykori rétegvulkáni kráter peremének északi maradványa. A nehezen felismerhető kráterperem többi hegycsúcsa az Oltárkő (1358 m), a Rákosi-Hargita (1755 m), a Madéfalvi-Hargita (1709 m) és a Csicsói-Hargita (1756 m). Ezek alkotják a Keleti-Kárpátok egyik legnagyobb vulkáni maradványát. A Madarasi-Hargita a leglátogatottabb hegycsúcs a Hargitában. Az északnyugati oldalon, 1650 méteren található a Madarasi Hargita menedékház, amelyet 1941-ben építettek a magyar kormány támogatásával. A csúcsról szép kilátás nyílik a környező hegysegekre és medencékre (Vofkori, 1998). Ez ma Székelyföld legnépszerűbb síközpontja.

Anyag és módszer

Kutatásunk során a kérdőívezés módszerét választottuk, mely segítségével a vizsgált település, Csíkrákos község adottságaival, lokális erőforrásaival, fejlődési irányával, nehézségeivel foglalkozunk. Kutatásunk célja alapvetően arra irányult, hogy megvizsgáljuk Csíkrákos lakosai hogyan látják, hogyan vélekednek a település lehetséges fejlesztési irányairól. A megkérdezett személyeket úgy választottuk ki, hogy azonos számú lakost érintsünk minden korosztályból és nemből, 19-24 év közöttiek (10 férfi és 10 nő), 25-39 év közöttiek (10 férfi és 10 nő), 40-59 év közöttiek (10 férfi és 10 nő), 60 év felettiek (10 férfi és 10 nő) (igyekezve a legmegfelelőbb reprezentativitást elérni). Összesen 80 kitöltött kérdőív került feldolgozásra a kutatási eredmények megfogalmazása során. A kérdéssort nyomtatott formában bocsájtottuk a megkérdezettek rendelkezésére 2017. év tavaszán. Mivel az adatokat a lakók szolgáltatták, ezért mindenképpen pontosnak mondhatók, de figyelembe kell vennünk, hogy a megkérdezettek között vannak olyan személyek, akik rövid ideje laknak a településen (költözés, házasság, stb.), eltérőek az érdeklődési körök, eltérő fokú a településvezetés iránti lojalitás és ugyanakkor az érdektelenség is, eltérő az iskolázottság, foglalkozási területek, többségében érintettek közvetve vagy közvetlenül a faluturizmus előnyeiben. A kutatási eredmények rendszerezéséhez a lakosság véleményének összegyűjtésére és kiértékelésére a SWOT-analízist választottuk, mivel a kapott eredmények könnyen áttekinthetőek, rendszerezhetőek.

Kutatási eredmények

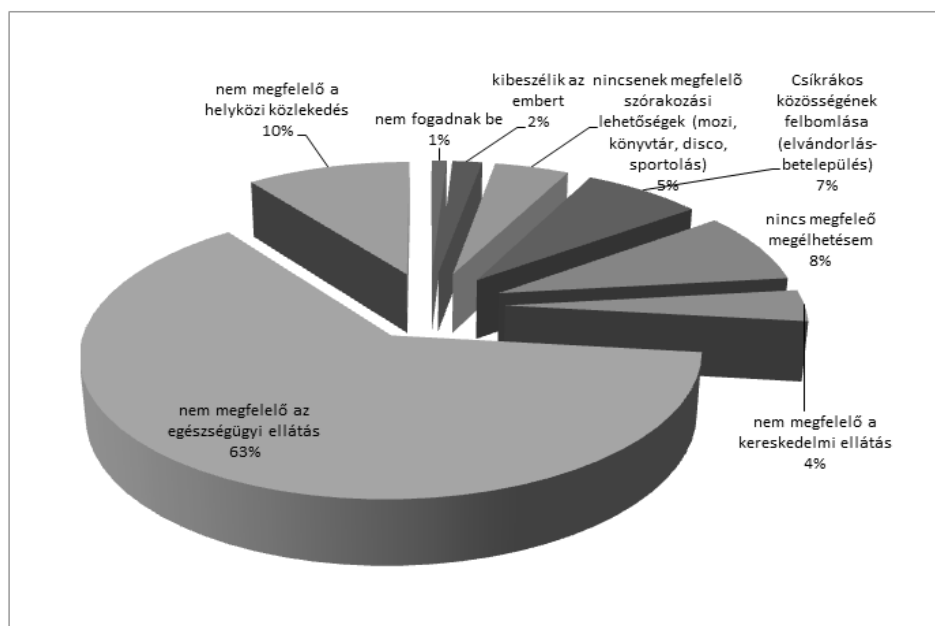
A demográfiai adatokra vonatkozó kérdéseket követően szeretnénk volna meg tudni, hogy mi az oka annak, hogy a válaszadó Csíkrákos településen él. Így arra, hogy **„Miért él ezen a településen?”** kérdésre a válaszadók a következő adatokat szolgáltatották: 49 személy (61%) itt született, rokonai is itt élnek, 11 személy (14%) vallási okokra hivatkozott, 7 személynek (9%) a településen van a munkahelye, 6 személy (7%) a vidéki élet szépsége miatt él a településen, 2 személy (3%) a kereskedelmi ellátás miatt, 2 személy (3%) a megye központ miatt, 1 személy (1%) a természet közelsége miatt él a településen. Ezen kérdés esetében a válaszadók több válasz lehetőséget is választhattak, mint azt a 4. ábra is jól mutatja.

4. ábra: Okok, amelyek miatt a lakosok a településen élnek

Forrás: Saját szerkesztés a kérdőívre kapott válaszok alapján, 2017.

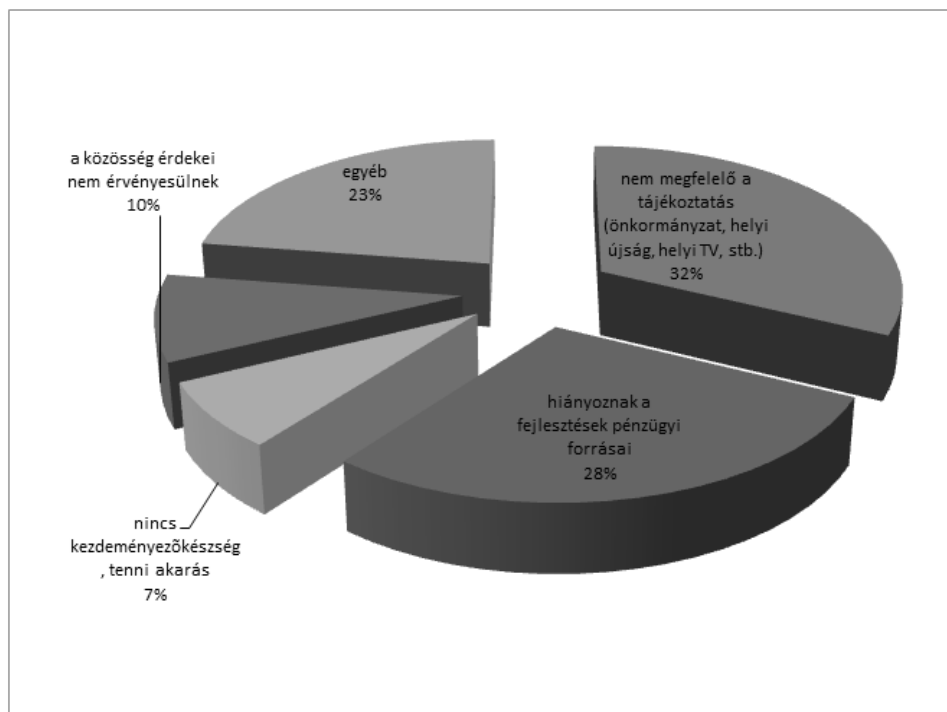
A következő kérdéskör arra irányult, hogy a válaszadók mit nem kedvelnek a település életében, így arra, hogy **„Mit nem kedvel Csíkrákos életében?”** kérdésre a válaszadók a következő adatokat szolgáltatották: 68 személy (63%) a nem megfelelő egészségügyi ellátást nehezményezte, 9 személynek (8%) nincs megfelelő megélhetési formája, 8 személy (7%) a közösség felbomlását sajnálja, 5 személy (5%) hiányolja a szórakozási lehetőségeket, 4 személy (4%) szerint nem megfelelő a közlekedés, 2 személy (2%) szerint kibeszélik az ismerősei, és 1 személy (1%) érzi úgy, hogy nem sikerült beilleszkednie a közösségbe. Mindezen válaszok az 5. ábrán kerülnek megjelenítésre.

5. ábra. Okok, amelyekkel elégedetlenek a lakosok

Forrás: Saját szerkesztés a kérdőívre kapott válaszok alapján, 2017.

Arra, hogy „**Milyen problémákat lát a település életében?**” kérdésre a válaszadók a következő adatokat szolgáltatták: 44 személy (32%) szerint nem megfelelő a lakosság tájékoztatása, 39 személy (28%) hiányolja a fejlesztési pénzügyi forrásokat, 13 személy (10%) szerint a közösség érdekei nem érvényesülnek, 10 személy (7%) hiányolja a kezdeményező személyek, „innovatív mag” jelenlétét és 31 személy (23%) egyéb okokat is megemlített. Ezen kérdés esetében a válaszadók több válasz lehetőséget is választhattak.

6. ábra. Lakosok által megnevezett problémák a település életében

Forrás: Saját szerkesztés a kérdőívre kapott válaszok alapján, 2017.

SWOT elemzés

A válaszadók véleménye és kérdőívben megfogalmazott kérdésekre adott értékpontok alapján összeállítottuk a településre érvényes értékelést, amelyet az alábbi (1. sz.) táblázatban rendszerezünk.

1. táblázat. A település SWOT elemzése

<i>Erősségek</i>	<i>Gyengeségek</i>
• Közigazgatási önállóság • Könnyen megközelíthető fekvés • Gazdaság sokszínűsége helyi szinten: mezőgazdaság, állattartás, helyi termékek készítése, értékesítése • Kedvező demográfia • Néphagyományok őrzése • A régió egyik legnagyobb turisztikai központja • Ember központú község vezetés	• Tisztázatlan tulajdonjogok • Infrastrukturális hiányosságok • Hiányosságok a szeméthyűjtés terén • Konfliktusok a romákkal, illetve a mélyszegénységben élő társadalmi réteggel
<i>Lehetőségek</i>	<i>Veszélyek</i>
• Faluturizmus fejlesztése, a nemzetközi klientúra körét tágítani, programokat sokszínűsíteni • Élelmiszeripar fejlesztése, helyi termékek választékának bővítése, a hagyományos előállítási módjának javítása • Zöld övezetek számának növelése • Az állattenyésztés növelése modern eszközökkel • Programok a romák oktatására és beilleszkedéséhez • Közbiztonság javítása	• Környezetszennyezés a lakosság és a homokbánya részéről • Munkahelyek alacsony száma • A munkaerő elvándorlása • Nem megfelelő gazdálkodás Uniós pénzekkel • Népeség elöregedés • Alacsony támogatottság

Forrás: Saját szerkesztés a kérdőívre kapott válaszok alapján, 2017.

A kutatás eredményei azt tükrözik, hogy a lakosság többsége elfogadja, tiszteli a politikai vezetést, de azért hiányolják a közvetlenséget, a segítőkészséget. Az alacsony humán erőforrás színvonal fejlesztésére a lakók felkarolása, képzése, ismeret-

nyújtás a vállalkozás indítás bonyolult bürokratikus labirintusában előirányozható a településen. Csíkrákos lakói kortól függetlenül beismerték, hogy ők is nagymértékben szennyezik környezetüket és a mindennapos szükségletek kielégítése folyamán nem elsődleges szempont a környezetvédelem. Igyekeznek a településhez tartozó kitermelt erdőterületek helyett fiatal ültetvényeket létrehozni, de nem akkora területen, mint amekkorán a kitermelés folyik. Ebben a témában általában a közvetlen haszon hiányára hivatkoznak, a közbirtokosságra hárítják a felelősséget. Csíkrákoson egyre nagyobb teret hódít a roma közösség felzárkóztatása és integrálása a közügyekbe, de ez nehézkesen halad, az érdektelenség jellemző. A hagyományok őrzését szorgalmazzák a lakosok, erre a célra kialakított kis műhelyek létrehozását, amelyben a látogatók interaktív módon részesei lehetnek a tevékenységeknek, amíg az idősebb korosztály aktív részeseként bevonható a faluturizmus kiépítésének ebbe a szegmensébe. A fiatal korosztály elvándorlása, migrációja a nagy városok felé, nagy veszélyforrás lehet a település fejlődése szempontjából. Ez a korosztály könnyebben tovább képezhető, könnyebben elsajátíthatja a pályázatírás és megvalósítás lépéseit, korrigációs műveletek elvégzését (Kassai-Ritter, 2011). Az Európai Unió források helybeli felhasználása nagymértékben, akár rövid időn belül lendíthetne a település jelenlegi helyzetén, csökkenthetné a lakosság érdektelenségét, elszigetelődését a közügyektől, aktív részesei lehetnének a fejlesztési tevékenységeknek, közvetve és közvetlenül profitálhatnának. Az állami vagy akár az Európai Unió pénzügyi források lehívását, szakszerű felhasználását a településfejlesztésre ösztönözné a magasabb képzettség, helyi lakosság aktív részvétele a tevékenységekben, önerő előteremtése, a politikai vezetés és a lakosság közös munkája egyaránt (Káposzta, 2014).

Következtetések és javaslatok

Véleményünk szerint a falusi turizmussal, pályázatírással és megvalósítással kapcsolatos képzések szervezése fontos prioritás legyen a jövőt illetően, bevonva Hargita Megyei Munkaelhelyező Irodát, amelyek biztosítanák az anyagi alapokat és a szakképzett oktatókat. A községi vezetés és lakosság közötti közvetlenebb és jobb kapcsolat kiépítésére javaslatként jelenik meg a fórumok szervezése, önkormányzati alkalmazottak fogadó óráinak kifüggesztése és betartása, az esetleges panaszok meghallgatása, orvoslása, esetleges szakszerű jogi tanácsok adása, a szociálisan hátrányos helyzetű családok segítése a jogi bürokrácia útvesztőiben. További javaslatként fogalmazható meg a településfejlesztéssel kapcsolatos rész feladatok leosztása, következetes ellenőrzése, esetlegesen felmerülő nehézségek megoldása. Konkrét személyeket kellene megnevezni a településfejlesztés folyamatainak irányítására, a beosz-

tottakat, minden résztvevőnek meghatározni és írásos formába eljuttatni a tevékenységi körének leírását, az időkorlátokat és a folyamat elvégzése után mikor és milyen formában történik majd a folyamat ellenőrzése, esetleges büntetések, a hiányosság kijavításának körülményeit. Csíkrákos jövőjét véleményünk szerint pozitívan befolyásolná a népi hagyományokat, szokásokat, szakmákat őrző műhelyek létrehozása és az idősebb korosztály bevonása a közösségi életbe. Utolsó javaslatként megfogalmazható, hogy a települést promótni kellene, megismertetni minél szélesebb körben írott, nyomtatott formában, reklámokban a televízióban és az interneten.

Összegzés

Összességében elmondható, hogy az eddigieknél nagyobb hangsúlyt kellene fektetni a település erőforrásainak minél hatékonyabb kihasználására, a már meglévő turisztikai tevékenységek támogatására, a meglévő programok gazdagítására, a célközönség elvárásaihoz való alkalmazkodásra, minél több helybeli személy foglalkoztatására, illetve a falu szélesebb körű megismertetésére internetes felületeken, turisztikai irodákban, médiában való népszerűsítéssel. Kutatásunkkal rávilágítottunk arra a tényre, hogy Csíkrákos település lakosai között érezhető problémákat okoz, főként a szervezésben a tájékozatlanság és a képzettség hiánya, illetve a korosztálybeli generációs gondolkodásbeli különbségek jelenléte. Véleményünk szerint mind ezen problémák megoldására komplex településfejlesztési koncepció elkészítésére és megvalósítására lesz szükség Csíkrákoson.

Irodalomjegyzék

- Császár V.(2003): Csíkrákos krónikája, Csíkszereda.
- Fábián Zs.(2011): Települési önkormányzati ismeretek Szent István Egyetem: Gödöllő.
- Kassai, Zs. – Ritter, K. (2011): Helyi vidékfejlesztési programok a hátrányos helyzetű vidéki térségekben. *Gazdálkodás* 55 (4) pp. 337-346.
- Káposzta J. (2014): Területi különbségek kialakulásának főbb összefüggései. *Gazdálkodás*. 58 (5) pp. 399-412.
- Populația stabilă pe județe, municipii, orașe și localități componente la RPL_2014 (román nyelven). Nemzeti Statisztikai Intézet, Bukarest
- Vofkori L.(1998): Székelyföld útikönyve 2. kötet, Cartographia Kft., Budapest
- www.risco.ro
- <https://hu.wikipedia.org/wiki/Cs%C3%ADkr%C3%A1kos>

Abstract

The globalizing world put Hargita County's economy, society, environment in a new challenges. We can observe regional disparities, unresolved economic and social problems in Csíkrákos. Sectors, which are the province's competitive advantage as a tourism, agricultural production, further improvements need to introduce real economic growth. For the economic space is essential the development of the well-established infrastructure, businesses based on local resources, the innovation. Csíkrákos has a rich environmental capabilities (Madarasi Hargita) these values would be important to consciously managed in purpose-because of the increasing value of untouched nature, clean air. The purpose of this research is to serve as a foundation for a comprehensive study about seeking a possible solution for the problems of Csíkrákos.

Keywords: Csíkrákos, local resources, human resources, environmental capabilities